

HALKEVİ

BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELESİNDE

SAYI : 3

HALKEVLERİ YAYIN ORGANI

ARALIK 1978

Faşizme karşı mücadele bir insanlık görevidir

İdris ORTAKAYA

Halkevleri 6. Bölge Temsilcisi

Dünyada faşizmin bir devlet biçimi olarak ortaya çıkması ile başlayan insan kasaplığı, insanlık düşmanlığı kısa sürede milyonlarca insanın yaşamını sona erdirmeye neden olmuş ve faşistlerin manyok liderleri de aktıkları bu kan denizinde boğulmuşlardır. Bu vahşetten sonra faşizm, dünyada bir insanlık suçu olarak mahkum edilmiştir. Bu vahşet o dönemde tarihin

derinliklerine gömülmüş ama çağımızda halen varlığını sürdüren faşist ülkeler ve faşistleştirilmeye çalışılan ülkelerde insanlık suçu tekrar gündeme gelmiştir.

Bir avuç mutlu azınlığın egemenliği uğruna milyonlarca emekçinin üzerindeki baskıya karşı çıkanlar yok edilmek istenmektedir. Güncel ve somut bir örnek vermemiz gerekirse, İran Şahı koltuğu uğru

na İran Halkı'nın kitleler halinde katlettiğidir. Kan vardır İran'da, zulüm vardır, vahşet vardır. İnsanlık düşmanı faşist diktatörün insan kasaplığı mutlaka sona erecektir. Çünkü İran halkı insanlık onur ve haysiyetini korumaya azimlidir. İran Şahı aaktığı emekçilerin kanında boğulmasını ağa baba sı A.B.D. emperyalizmi da hi engelleyemeyecektir.

Emperyalizmin güdümünde olan İran ve benzeri ülkelerin emekçilerinin baş düşmanı emperyalizm ve yerli işbirlikçileridir. Dünyada emperyalizm var oldukça sömürü de var olacaktır. Günümüzde ülkemizin baş düşmanı olan Emperyalizm ve yerli işbirlikçileri daha çok sömürmek, daha fazla kölelik istemektedirler. Bu istemleri karşısına emekçi halk dikilince bu kez baskı ve teröre başvuruyorlar. Sömürüyü enaelsiz olarak sürdürmek isteyen emperyalizm ülkemizde faşizmi yukandan aşağıya doğru örgütlemeye çalışarak halkımız arasında kitle tabanı oluşturmaya çalışmaktadır.

Tarih bugün Türkiye devrimcilerinin önünde en büyük engel faşizm olduğunu göstermektedir. Tüm devrimciler Kurtuluş Savaşı kahramanı Atatürk'ün «Emperyalizme, Kapitalizme ve faşizme teslim olmaksansa, onların köle-

liğini kabullenmektense yiğitçe savaşıp ölmeyi şeref sayarız» bu günümüz koşullarına çok uygun olan sözlerini şiar edinmeli ve faşizmin karşısına bir kale gibi dikilmelidirler.

Faşizme karşı mücadele, ülkemizde günlük yaşamın ayrılmaz bir parçasıdır. Faşizm kendinden olmayanlara yaşam hakkı tanımıyor. Kitlelere saldırıyor. Otobüsleri kurşunluyor, kahvede oturan halkı tarıyor, evleri basıp içerdeki insanları öldürüyor, kitleleri sindirerek, herkesin kendisinden korkmasını istiyor, hiç kimsenin onların zulmüne karşı çıkmasına tahammül etmiyor. Bu amaçla siyasi cinayetlerine her geçen gün bir yenisini ekliyor. Kahpece pusularda her gün yurtseverler öldürülüyor. Kan içmeye doymayan bu vampirler cetesinin özgünlüğü durmak bitmiyor. Fabrikalarda patronların tasmalı köpeği olup, işçilere saldırıyorlar. yoksul köylülerin karşısında toprak ağalarının kırbağı oluyorlar. Okulları, üniversiteleri işgal edip, can güvenliği ve öğrenim özgürlüğüne kastediyorlar. Bugün faşizmin bu vahşi saldırganlığı karşısında tarafsız kalmak demek ona teslim olmak demektir.

Faşizmin zulmüne teslim olanlar dahi rahata eremiyorlar. Faşizme erilemeyen kolunu kaptırıyor.

Daha fazlasını istiyor faşizm. Kölelik, daha fazla kölelik. Öyle ki, kendi saf-larından ayırmaya kalkanlara dahi yaşam hakkı tanımıyor. «Davadan dönen» hemen vuruyorlar.

Ülkemiz geçtiğimiz 3 yıl içinde 12 Mart döneminde geri kalmayan bir faşist baskı dönemini yaşadı. Bu dönem 500 den fazla genc, işçi, köylü öğretmen, memurun öldürüldüğü, binlercesinin yaralandığı, tüm emekçi halktan yana güçlerin zulüm, bastıldığı iç savaş koşulları ki ve işkence altında tu-icinde geçti. Bu faşist baskı ve saldırganlardan Halkevleri olarak biz de kismetimizi aldık. Son 2 yıl içinde yalnız Ankara'da 5 Halkevleri Ankara faşist saldırganlarca katledildi. 34 Halkevi şubemiz bombalı saldırıya uğradı. uğradı. 37 üyemiz kurşunla yaralandı. 100lerce üyemiz gereksiz olarak göz altına alınıp işkenceden geçti. Bu olup biten herşey terör ve işkence yaratarak, kitle temelli oluşturmaya yönelen faşizm, karşısında biricik devrimci politikanın aktif bir mücadele anlayışı temeli üzerinde kurulması gerektiğini doğrulamıştır. Bu doğrulanan politika, hayatın her alanında faşizme karşı tavizsiz ve ırçılı mücadele sürdürmenin bir yurtseverlik görevi olduğunu göstermiştir.

(Devamı Sayfa 3 de)

Başyazı

Ulusal Ekin Mücadelesinde Halkevlerinin İşlevi

A. YILDIZ
HE. Genel Başkanı

Atatürk'ün üstyapı devrimlerinden altyapı devrimleri aşamasına geçişi düzenlerken, kurduğu bir dizge kurum ve örgüt arasında, Halkevlerinin özel bir yeri ve önemi vardır.

Öngörülen değişim ve gelişim sürecinin gereklerine uygun bir toplumsal ortamın hazırlanmasında, altyapı devrimlerinin yaygın bir kitlese benimsenişle desteklenmesinde, Halkevleri çok önemli bir ekinsele işlev üstlenmiştir.

Toplumun bilinç düzeyinin yükseltilmesine, eğitimsel oluşumun hızlandırılmasına, ekinsele (kültürel) yenilemeye, yeni değerler oluşturmaya, toplumu çağdaşlaştırmaya ve genel olarak da devrimci sürece katkıda bulunma diye özetlenebilecek bu işlevi sürdürürken, Halkevleri kurucularının ilkelerine sıkı sıkıya bağlı kalmaya özel bir özen göstermişlerdir.

(Devamı Sayfa 2 de)

Ulusal Ekin Mücadelesinde Halkevlerinin işlevi

(Başarılı Sayfa 1 de)

Bugün de işlevlerini Atatürkçü temel üzerinde (Anti-emperyalist, Anti-kapitalist, anti-faşist, tüm bağımsızlık ve kurtuluş savaşçılığı ruhu ile) oluşan ve onun çağdaş yorumu (Akla dayanan ve bilimin yol göstericiliğinde, sürekli devrimsel değişimle, sınıfsız - ayrıcalıksız, emeğin esas ve halkın öncülüğünde olacağı bir düzeni gerçekleştirme) doğrultusunda sürdürme kararlılığındadır.

Halkevleri, ekinsel işlevlerinde başlangıçta, evrensel gerçeklerin toplumsal gereklerini ve bilimsel verilerin yönlendirici etkileri en belirleyici etmenlerdir.

Türk toplumu, bir gelişim aşamasından öbürüne geçişte, dönemler arası değer yargıları çatışması ve iki dönemin ekini arası da doğan yabancılaşmaların, çağın gelişimi doğrultusunda, bir uyuma dönüştürülmesinde, devrimin etkileriyle, toplumun küçük bir kesitinin ulaştığı ekinsel ve sosyo - ekonomal düzeyle çoğunluğunun içinde bulunduğu sosyo - ekonomal yaşam düzeyi arasındaki uyumsuzluklardan kaynaklanan yabancılaşmaları giderecek bir toplumsal bütünleşmenin oluşmasında, Halkevlerinin etkin katkılarını öngörülmüştür.

Halkevleri, toplumun ekinsel, düşünsel, aktörel ve yapısal niteliklerine, çağdaş boyutlara ulaşan yeni değerlere uyumlu nitelikler kazandırma işlevlerini, Atatürk'ten sonra, etkin biçimde sürdürebilelerdi, toplumun gelişmesi çok daha başka olurdu.

Fakat, Atatürk döneminde sinen ve fırsat kolayları karantlık güçler, Atatürkçülüğe karşı eğilimlerden güç alan siyasal gidış aşamasında, birleşmiş hincaları da alma başarısını gösterdiler.

Halkevleri, üyelerine bir kara örtüyü serzenlerin dönemini kapatan devrimde yeterli olanaklara kavuşturmadan önceki bir örgüt, kısa süreli komitelerden sonra, bir etiketsel yaşama sürdürülenmekten kurtulamadı.

İşte son yıllar bu bikişsel yaşamdan çıkıp, devrimci örgütler içindeki ger

çek yerini de olarak, eski görkemli yaşamlarına kavuşma savaşını vermektedirler.

Sanatın, insanın yaratma eğiliminin eyleme dönüşmesi ve sanat yapılarının da, bu eylemin modayı etkileyerek, ona verdiği biçim ve düzen olduğu gerçeği (Prof. Hüseyin Gezer) ve sanatla ekinin içiçe bağlanışlığı ile birbirini oluşturmadıkları etkilerini gözönünde bulundurmak Halkevleri için temel bir ilkedir.

İnsanın türlü yeteneklerini karmışık sonucu ve ürünü olan sanatın insanın tinsel, ruhsal ve duygusal oluşumundaki ve diğer yargıların gelişmesindeki büyük etkileri ile, sanatının yapıtında, bağlı bulunduğu ekinin türlü yansımalarının belirgin olacağı gerçeğini, Atatürk'te, çeşitli fırsatlarda, belirtmişti.

Bu nedenledir ki, ekinsel devrimde, Doğu ekinin çağdaş ekine geçişte, sanatta da çağdaşlık temel bir ilke idi.

Halkevlerinin amatör olan yaygın uğraşlarında bu önemli ilkenin somuta yansımalarına özen gösterilir.

Folklorumuzun da yazılması, halk türkülerimizin salt bir edlendirme aracı sayılması ve her ikisinin de tutucu eğilimlerin etkisinde kalmalarını önlemek için, çağcıl bir nitelik ve içerik ve devrimci bir öz kazanmaları için mizanzenli olarak sunulmaları yöntemi yeşellenmektedir.

Ekinin ve uğurluğun bütünleşmesine katkıda bulunma ve bu iki kavram arasında zıtlama değil tersine, dengeli bir uyum sağlamada da Halkevleri, eski etkinliklerini yeniden kazanmayı amaçlamaktadırlar.

Z. Gökalp'in «olumsuzluğu giderme çabası ve uğurluğa sahip olan seçkinlerin ve ekine sahip olan halkın da uğurluğa kavuşabilmesi için, bütünleşmeleri ancak, toplumların çoğunluğunu önteyebilir (Prof. O. Türk Doğu)» görüşünü, Halkevleri de ilgi ile değerlendirmektedir.

Ulusal ekinin siyasal, sınıfsal alamıyacağı, tersine, tüm toplum kesimlerinin ortak gereksinimle-

rine yönelik olacağından, sınıfsal temele dayanan siyasal iktidar yerine, onun bağımsız, özerk kurumların ve özellikle Halkevlerinin niteliklerine tüm bir uyum halinde yürütülebilir.

İlerici bir çoğulcu demokratik sistemde, sağlıklı bir toplumsal ekinin de, sınıfsal olan siyasal iktidarın etkisinden kurtularak, tüm üsün gereksinimleriyle uyum halinde bir gelişme göstermesinde, katkıda bulunabilecek örgütleri başında Halkevleri gelir.

Halkevlerinin, uygulayacağı ekinsel siyasal, ulusal, demokratik halkçı, ilerici ve devrimci olmasıdır.

Halkevlerinin, Atatürkçü temel üzerinde, onun çağdaş yorumu doğrultusunda ekinsel siyasal söylece özetlenebilir.

Toplumsal olaylar karşısında çok duyarlı olan Halkevleri, en geniş çerçevede yığınları örgütleyerek, anti emperyalist, anti faşist, her türlü sömürüye karşı, bilincel bir savaşıma kitlesel katılmaları sağlayıcı bir ekinsel politika izlenmektedir.

Emperyalizmin yoz ve feodalizmin köhnecil ekinlerine karşı, devrimci ekinsel savaşıma sürdürürken, koyu bir bilisizlik içinde tutulan kırsal kesimin emekçilerini, ekinsel köhneciliklerden kurtarmak için, okumaz yazmazlıktan, her türlü çağdaşlıktan, gerici karantlıklarından, baş inancılardan, akla ve bilimsel ürünlere düşmanlıktan, uyusukluluğun kaynağı olan yazıcılıkta anımsımasını, kentlerde de, öykünmeciler, bal resimli, magazinli, renkli basın organlarını, emperyalist ekine özenti-lerin bireyci kandırmacalarından, fozizme kitle tabanı oluşturma komplolarından, içi-çış sınırlı o-yunlarından korunmasını sağlamak için, sistemli ve ilkel bir savaşıma sürdürmektedir. Bu arada, erginlerin eğitimine de özel bir özen göstermektedir.

Özgür, bağımsız, demokratik, halkçı ve devrimci anlayışını, bilincel biçimde, yayılması için, kurslardan, tiyatrolardan,

folklorlardan ve halktükülerinden geniş ölçüde, yararlanılmaktadır.

Tüm insanlığın malı olmuş ekinsel düşüncelerden ve ulusal kalımlardan da yararlanarak, kitlelerin sanat ve ekin alanında, yaratıcılığının gelişmesi, çağdaşlaşmanın hızlandırılması, devrimci halk ekininin oluşması, amatör oluşmasının gelişmesi, profesyonel darıktan kurtarılmaya uğraşları, aralıksız sürdürülmelidir. Halkevlerinin, ekinin oluşup gelişmesinde, yeni boyutlar kazanarak zenginleşmesinde, iki ana etmen olan (Sanat ve dil) e büyük önem verir.

Sanatla ekinin iç içeliği, karşılıklı etkileşimleri o denli açıktır ki, eş anlamda bile kullanıldıkları olur.

Dil olmadan ne sanat ve ne de ekin düşünülemez. Nesnelere, düşünceleri ve her türlü öğlem ve beceriyi ancak dile alıyıp aktarabiliriz. Atatürk'te ekinsel devrimini, dil devrimi ile birlikte, yürütülmüştü.

Kentsel ve kırsal kesimlerde, emekçi halkın ekonomal demokratik savaşıma örgütsel bir üst görevi gören Halkevleri, güncel en önemli toplumsal bir belü olan fozizme, özel bir öncelik verilmelidir.

Bu tür bir savaşıma kimi çevreleri rahatsız etmesi doğaldır.

Özellikle fozizmin - gücünün insanlık düşmanlığından olan canavarın - Halkevlerine, kudurmuşcasına saldırması, tüm karantlıkların bu aydın ekini yuvalarına DDT gibi bakmaları ve işbirlikçi sömürgeci salyalı - küfürü saldınları, bu çağdaşlığın sayısız örneklerini sergilemektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsülerine bile termanan bu karantlıkların asil hedefi emekçi

halkımızdır kuşkusuz. Bütün bunlara karşı, bilimsel bir yaklaşımla akılcı bir yöntemle, hızla örgütlenmeyi sürdürürken halkla bütünleşerek, ona tüm gerçekleri anlatmak ve onun savaşımlarına öncülük etmelidir. Bu tür bir savaşımda, tüm devrimci insan severlerin desteği, Halkevlerinin asil gücünü oluşturmaktadır.

Halkevine yönelik iki soruyu da kısaca yanıtlayalım :

1. Halkevine bugün de gerek var mıdır ?

Kuruluş nedenleri bugünde var olduğundan (henüz altyapı devrimleri gerçekleştirilmiştir), Atatürkçülük en şiddetli hatta utanç tanıyan saldırılara uğramakta olduğundan ve amaçlarına ulaşmaktan henüz çok uzak olduğundan, Halkevleri, bugün de gerekliliklerini sürdürmektedirler.

2. Hangi rejimlerde, bu tip örgütler vardır ?

Çoğulcu sistemlerde de tekelci sistemlerde de, benzer örgütler vardır. Biz de tekelci sistem niteliklerini, örgütün kurucusunun temel ilkelere ve Anayasal düzende, görünürde bir birleşim olmak ile karşılayabiliriz. Bu ilkelere açılan kapı çıkılmaması böylece bir avantaja sağlamaktadır.

Halkevleri, bugün, en birleştirici, en yaygın ve uygun diyalogun kurucuları, toplumsal gerilimi azaltıcı bir görevi görebilecek biricik örgüttür. Halkevleri, herkese açıktır.

Her kısımda, her sınıftan, her meslekten ve her siyasal görüşten devrimci - halkçı - insan severlerin oluşturup yönettikleri Halkevleri, yüce kurucularının bizlere erek olarak gösterdiği çağdaş uyarı Türkiye'yi oluşturmada ekinsel katellari halinde, gerçekten halkın evleri olmaktan engin bir gurur, onur ve kıvanç duyarlar.

HALKEVLERİ Genel Merkez Tasarımından Yayımlanır

SAHİBİ : HALKEVLERİ adına Ahmet YILDIZ

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : Oskan YILDIRIM

FİYATI : 2,50 Krs.

YAZIŞMA ADRESİ : İnkilâp Mah. First Sokağı No : 4
(Ankara Valliği; arkası Ulus ANK.
Tel : 24 37 11 - 10 40 79

BASILDICI YER : HALKEVLERİ Basımevi/Tel. 17 63 53

Halkevleri Genel Başkanlığınca Basına Yapılan Açıklama

Merkez Yürütme Kurulumuz Genel Başkan Ahmet Yıldız'ın başkanlığı da olağanüstü toplanarak aşağıdaki açıklamayı kamuoyuna duyurmaya karar vermiştir.

Örgütümüz üyesi bölge (üst düzeyde) yöneticilerimizden yiğit savaşçı, Ali İhsan ÖZGÜR'ün faşist cetellerce üzerinde sigara söndürülerek, kol ve bacakları kesilip morg'da da hiç tanınmayacak duruma getirilen, yüreğimizin par-

çası arkadaşımızın katilinden duyduğumuz üzüntü sonsuzdur.

Devrim kurbanlarının üzerinde öldürme yöntemleriyle de insanlıktan uzak olduklarını açık biçimde yansıtan, bu faşist canavarlar şunu açıkça bilmelidirlerki, ne Halkevlerini ne de Halkevlerine gönül vermiş anti-faşist unsurları susturamayacaklar, tam tersi savaşım gücümüzü arttıracaklardır.

1.12.1978

Faşizme Karşı Mücadele

(Baştarafı Sayfa 1 de)

Bütün bunlardan sonra, hayat, tüm namuslu insanlara bir kez daha öğretiliyor ki, «köpekli köyde değneksiz gezilemez» Namuslu olmak, etliye, sütlüye karışmamak değil, Bugün namusun mihenk taşı, kanlı faşist saldırılar karşısında teslim olmamak, yiğitçe direnmektir. Bu direniş, otabüste, kahvede, sokakta, fabrikada ve havatın her alanında sürdürülmelidir. Bu tüm namuslu insanların tarihi bir sorumluluğudur.

Halkevleri bu tarihi sorumluluğun bilinci içinde yapılan baskı ve saldırıdan yılmadı. Ve anti-faşist mücadele içinde en aktif bir şekilde yerini aldı. Halkevlerimiz her geçen gün yurt düzeyinde örgütlülüğünü artırıcı çalışmalarını sürdürdü. Bütün bu olumlu çalışmaların yanı sıra bir takım aksaklık ve olumsuzluklar da bizleri ve öraütümüzü güç duruma düşürmeye neden oldu.

Bizler, Halkevleri Yöne-

timi olarak, Genel Başkanımız sayın Ahmet Yıldız'ın Kurultay konuşmasında «siyasal görüş ayrılığı gözetmeksizin tüm anti-faşist unsurların örgütlenmelerini» ilke olarak benimsemekteyiz. Ancak, Halkevlerine herhangi bir siyasi grubun damgasının vurulmasına karşıyız. Halk evlerinin yönetiminde kim olursa olsun (anti-faşist) hiçkimseye karşı olumsuz bir tavrimiz yoktur. Ancak Halkevlerini kendi siyasal bir birimi ve tekkesi olarak görenlerin karşısında olduğumuzu vurgulamayı yararlı görmekteyiz. Şuna inanmaktayız ki günün son mut koşullarına uygun mücadele veren ve kitleleri doğru devrimci bir siyasal önderlikle örgütlemeye çalışan siyasal görüşün yönetime gelmesi olağandır. Yönetime gelen siyasal yönünlük dar grupcu ve tekekeci zihniyetten kaçınmalı, tüm anti-faşist unsurları bünyesinde toplamayı şiar bilmelidir. Örgütümüzün sağlıklı ve tutarlı olmasının ilk koşulu tüm Halkevçilerin bu konuda duyarlı olmasına bağlıdır.

TMMOB, TOB-DER, TÜM-DER, TÜTED, HALKEVLERİ, DEV-GENÇ GENEL BAŞKANLARI 8.11.1978 GÜNÜ BASINA YAPTIKLARI AÇIKLAMADA, SIYASAL İKTIDARCA KİTLE ÖRGÜTLERİNE YÖNELTİLEN BASKILARI KINADILAR.

Ülkemizde faşist güçler, emekçi halka karşı acımasız bir yoketme ve yıldırma savaşına girmişlerdir. Emekçi halkımız bu saldırılara karşı işyerlerinde, okullarda semtlerde yiğitçe direnmektedir.

Tüm saldırıların kaynağı landığı noktanın gizli açık faşist örgütler olduğu açıkken iktidar çevreleri bu gerçeğe gözlerini kapatmaktadırlar. İktidarın «aşırı sağa da aşırı sola da karşıyız» mantığı, faşizme karşı mücadele hedefini ve cinayetlerin, katliamların, esas sorumlusunun faşist ceteller olduğunu kitlelerden gizlemektedir. Bu anlayış, saldırılarla, saldırıya uğrayıp kendini savunmanı eşit düzeyde suçlu gören anlayıştır.

Muhalefetteyken iktidara geldiklerinde «demokratik hak ve özgürlükleri» ge- listireceklerini, söyleyen iktidar çevreleri, bugün, söylediklerinin tam tersine, demokratik hakları kısmaya hazırladıklarını açık bir biçimde ifade etmektedirler. İktidar yöneticileri «terörizm» karşı mücadele gerek cesiyle, demokratik güçlere yönelik yeni baskı yasalarını yasalastıraraklarını söylemektedirler. Bazı iktidar sorumluları, «terörizm»den sorumlu olarak DEV-GENÇ'İ TOB-DER'İ, TÜM-DER'İ göstermekte, emekçi halkın demokratik örgütleri olan bu örgütleri, faşist örgütlerle bir tutmaktadırlar. Yasal deneklerle, gizliçak faşist örgütleri bir tutmak, emekçi halka karşı tavır almaktır. Emekçi halkın kitlesel demokratik örgütleri olan örgütlerimiz bu baskılara karşı olduklarını ve gündeme getirilecek olan her türlü anti-demokra-

tik uygulamaya karşı mücadeleye edeceklerini kamuoyuna duyurur.

Her Çeşit Baskı İşlerinizde

Halkevleri Basımevi'ne

Uğrayınız.

Menekşe Sokak No. 11/A (Nergiz Sineması Karşısı)

Tel : 17 65 53

Yenişehir - ANKARA

Resimde bombalanan Merzifon Şubemizin dıştan görünüşü

Siyasi İktidarca Demokratik Kitle Örgütlerine Uygulanan Baskı Kınandı

Bunalım Dönemlerinde Halkevlerinin İşlevi

Dünya'da yüzyıllardan beri sayılamıyacak kadar çok toplum yaşamış ve yaşamaya devam ediyor. Bütün toplumlar ise kendilerinden sonraki toplumlara ve yaşam süreçlerine çeşitli toplumsal sorunların çözülmesinde yardımcı olacak önerileri ve somut çözüm yaşamalarını kendi yaşamlarından elde ettikleri deneyimlerle sunmaktadır.

Toplumsal yaşam yüzyıllardan beri çeşitli sınıfların ve bu sınıflara ait çeşitli baskı guruplarının diyalektik bir uğraşısı ile sürmüş ve hala da sürmekte yaşamı etkileyecek önemli toplumsal sorunlar ise bu sınıfların ve sınıflara ait çeşitli baskı guruplarının aralarındaki sürtüşmelerden ve mücadelelerden çıkmaktadır. İşte bu sorunlar ise günümüze kadar çeşitli boyutlar ve görünümler olarak gelmektedir. Ancak tarihin o görkemli diyalektik bu sınıflara ve baskı guruplarına ait toplumsal sorunları çözmeye ve toplumları yönlendirmeye büyük önemi olan örgütleri de oluşturmakta beraberinde. Yıllardanberi ülkemizde de toplumsal yaşamımızı yönlendirmeye çalışan çeşitli örgütler etkinliklerini sürdürmekte bunlardan bir kısmı siyasal nitelikte örgütler, siyasal bir uğraş içinceder bir kısmı da ekonomik demokratik örgütler. Ekonomik ve demokratik haklar için uğraş vermektedirler. Bütün bu örgütlerin hepsinde belirli sınıflara ve bu sınıfların baskı guruplarına aittir.

Halkevlerimiz ise bütün bu yukarıda saydığımız özelliklerden ayrı bir yapıda oluşmuş bir örgüt. Toplumsal sorunlara ileriye dönük çözüm getirmede çok yönlü bir işleve sahip. Bir kez Halkevleri Ülkemizin Özgül yapısı içinde öbür ekonomik demokratik örgütlerden farklı olarak gücünü parlamentodan almaktadır. Çünkü kuruluşunun kaynağında parlamento yatmaktadır. Atatürk'ün kurduğu Halkevlerinin kapatılması için yasa gerekir. Bu özellik başlıbaşına anlamı olan ve

Mehmet TOMANBAY
Halkevleri
Merkez Yürütme Kurulu
Sayman Üyesi

tüm ilerici demokratların üzerinde dikkatle ve titizlikle durması ve koruması gereken bir özellik.

2. Halkevleri diğer ekonomik demokratik örgütler gibi belirli bir sınıfın belirli bir baskı gurubunun çıkarlarını savunmak için oluşturulmuş bir örgüt değil. İşçi sınıfının ve ezilen diğer emekçi kesimlerin yanında birbirlerinden farklı çeşitli baskı guruplarından ilerici demokratlar ile birlikte uğraş veren bir örgüt durumundadır, her kesimden devrimci demokrat kişilerin ortak örgütü olma durumundadır. Bununla anlamı kuşkusuz büyük. Diyalektik bir süreç içerisinde çeşitli toplumsal kesimlerden devrimci demokrat kişilerin ortak örgütü olma durumunda. Bununla anlamı kuşkusuz büyük diyalektik bir süreç içerisinde çeşitli toplumsal kesimlerden devrimci demokrat kişilerin ve düşüncelerin belirli sağlıklı sentezlere varmaları bu durumda kaçınılmaz.

Üçüncüsü ise Halkevleri tek bir amaca hizmet etmek durumunda değil. Tüzüğün amaç maddesinde belirtildiği gibi toplumsal kültürel, eğitsel, teknik yönlendirilmesinde uğraş verdiği gibi «tam bağımsızlık, ulusal egemenlik ve çağdaşlaşma» doğrultusunda da kavga vermek zorunda. Gerçekten toplumsal yaşamımızda, çeşitli toplumsal sorunlara ileriye dönük çözümler bulmada ve önermede ve bunları yaşama geçirmede Halkevlerinin durumu ve önemi tartışılmaz.

Ülkemizin artık herkeze açıkca bilinen ve tartışılan tüm Cumhuriyet dönemine en büyük ekonomik bunalımı yaşadığı bir dönemdeyiz. Dış alımımızın 5.5 milyar dolar dış satımımızın 3 milyar dolara vordığı bir dönemde 19 milyar dolar dış borç yükü altında bir

Türkiye var. 11 aylık C.H.P. ağırlıklı hükümet ise bu süre içerisinde sadece borçlu olduğumuz devletler, tüzel ve özel kişileri saptayabilmiş durumda 98.000'e varmakta bu rakam dış borçlarımızı ödeyemediğimiz, sanayi üretimi için gerekli hammaddeleri deviz yoksluğu nedeniyle dışardan alamadığımız, enflasyon oranının % 60'a vardığı bir dönemde ayrıca klasik ekonomi bilimin yukarıdaki belirtiler ile aynı çerçevede açıklıyamadığı 5 milyona varan işsiz ile karşı karşıya ülkemiz işte toplumsal bunalımın bu boyutlara ulaştığı bir dönemde yukarıda saydığımız a n l a m l ı özellikleri ile b ü y ü k görevler düşmekte Halkevlerimize. Burjuva demokrosisi çerçevesinde güvencemiz belli dayandığımız görüşler belli, tüzel kişilerin görevlerimiz belli. O halde temel sorun çözümsel çerçevede örgütümüzü aktif hale getirebilmek.

Tüzüğümüzün amaç maddesinde de belirtildiği gibi «Tam Bağımsızlık, Ulusal Egemenlik ve Çağdaşlaşma» ilkesi doğrultusunda anlatılmalı, tüm ekonomik sorunlar tüm boyutları ile halkımıza şubelerimizce gözler önüne serilmeli bütün ekonomik, sosyal sorunlar tüm gerçekleri ile birkimadan, yılmadan toplantılar düzenlenmeli, seminerler verilmeli, kişilerle ilişki kurulmalı tüm şubelerimize ve üyelerimize nasıl geldiğimiz, neden düştüğümüz öğretilmeli bir bir tüm halkımıza, küçümsmeden önemini belirterek üstüne üstüne gidilmeli halkımızla tartışarak tüm sorunların. Eğer yukarıda açıkladığımız anlamda sağlıklı bir şekilde bu devrimci toplumsal yaşamımızda ve Halkevlerimiz katkıda bulunabilirse bu devrimimize az da olsa işlevini yerine getirmede büyük adımlar atmış olur. Ve işte o zaman ortaya çıkmaya başlayacaktır çözüm yolları en sağlıklı biçimi ile toplumsal yaşamımızın bağından.

sanat ve kültür çalışmaları

Kısa Bir Değerlendirme ve Çağdaş Kompozisyon

İbrahim ERDEM

(Geçen Sayıdan Devam)

Bölüm IV — Güzel Yazma. Burada da yazım kuralları, noktalama imleri verilmiş. Bu bölüm a) yazma denemeleri, b) yazı türleri - örnekler diye ikiye ayrılmış. Yazmada izlenecek yollar sıralanmış, örneklerle anlatılmış. Seçkin örnekler söylenmesi gerekeni apaçık söylemiş. Ne var ki, sanatsal dallardaki sıralama tartışma götürür bir biçimde sunulmuş. Belki yazar bu kitabın boyutlarını aştığı için, Türk öykücülüğünün gelişimi, seçkin örneklerle sıralama gereksinimi duymamıştır. Ama Türk öykücülüğü, Sabahattin Ali'yle başlatılır. Fakat sıralama kısa kesilecek diye Aziz Nesin ve Bekir Yıldızla bir üçlü oluşturulamaz. Elbette bunlar önemli örneklerdir. Ne ki, Türk öykücülüğü ise verilme istenen işi biraz daha geniş tutmak gerektirdi.

Romanda da aynı tartışılır sıralama vardır. Sözü gelimi yazar ilk gerçekçi, «toplumsal içerikli» roman olarak Ebubekir Hazım Tepeyan'ın **Küçük Paşasını** vermektedir. Oysa, zaman da gözönünde bulundurulursa Nabi-zade Nâzım'ın **Karabibik** adlı uzun öyküsü ilk sırayı alır sanırım. Zehra sonra Hüseyin Rahmi Gürpınar Türk romanı için önemli adlardır.

«Eleştirel gerçekçilik», «toplumcu Gerçekçilik» kavramlarını ortaya attıktan sonra bunlar üzerinde de durmak gerektirdi. Bunların hangi zaman diliminde neden ortaya çıktıklarını, sorunlara nasıl yaklaşıtlarını vurgulamak ve günümüzün en önemli tartışmalarından biri olan **sosyalist gerçekçi sanatın** da üzerinde durmak gerektirdi. Hiç değilse kaba hatlarıyla soruna yaklaşmak, genç okurlara ışık vermesi bakımından büyük önem taşıyordu.

Dramatizasyon genel başlığını almış bölüm V. Oyun yazma, ayarlaştırma başarılı bir biçimde verilmiş. Tiyatrodaki güncel tartışmalara değinilmiş: Epik tiyatro, dramatik tiyatro konusu tüm ayrıntılarıyla işlenmiş. Okuyanı sağlıklı bir görüşe, sağlıklı bir tavra yönlendirmiştir. Bu bölüm başlıbaşına bir yapıt olacak niteliktedir.

«Çağdaş Kompozisyon» MC'nin kafaları köhneleştirme uğrunda çıkardığı kitapların panzehiri olarak tüm öğrencilere yeni öğretim yılında kesinlikle salıkverilmesi gereken bir kitaptır.

Yukarıda belirttiğimiz kimi eksikler ve kaynak (dipnot) gösterilmemesi eksiklerine (okuyanı araştırmaya yönlendirmesi açısından gereklidir) karşın, **Çağdaş Kompozisyon** önemli bir başlığı dolduracak bir yapıttır.